

Svårt läge i Europa

Säg pension och Europas politiker ryser. Med en stigande medellivslängd och ett minskat barnafödande växer behoven av reformer. Men den som vill förändra måste vara beredd på att ge sig ut i ett politiskt minfält.

LO-Tidningen har jämfört pensionssystemet i några av de Europeiska länderna. På flera ställen diskuteras förändring.

Danmark. Den statliga pensionen täcker danska medborgare och finansieras av staten. Utländska medborgare som bott mer än tio år i landet har också rätt till pension. För att få full pension krävs 40 års arbete.

Man kan gå i pension vid 65, men för att få full folkpension måste man jobba till 67. En tilläggs-pension (ATP) betalas av många arbetsgivare, dock inte alla.

En särskild pension, kallad efterlönlön, kan användas av dem som är mellan 60 och 65 år och vill lämna arbetsmarknaden. För att få det måste man ha varit med i a-kassan i 25 år och betalt ett efterlönebidrag.

Så stor är äldres inkomst jämfört med yngres: 71 procent.

Norge. Pensionen grundar sig på tre system. Grundpensionen baserar sig på hur länge man har bott i landet. Tilläggs-pension betalar arbetsgivaren för den anställda. Det tredje är ett system för privata pensionsfonder för olika yrken.

Den normala pensionsåldern i Norge är 67 år. Det går dock att jobba och tjäna in pensionspoäng upp till 70.

Förra veckan föreslogs en omfattande pensionsreform, där pensionen ska grunda sig på inkomsterna från 13 till 75 år. Ett annat förslag är att det ska bli möjligt att välja att få ut ålderspension mellan 62 och 75 år.

Så stor är äldres inkomst jämfört med yngres: Uppgift saknas.

Finland. Folkpensionen (kansaneläke) garanterar en lägsta pension. För att få högsta ersättning måste man ha bott i Finland 80 procent av tiden mellan 16 och 65 år. Denna pension bekostas med arbetsgivaravgifter och skatter.

Utöver den statliga pensionen finns en inkomstgrundad arbets-pension (työeläke) som betalas av arbetsgivare och arbetstagare. Nästan allt förvärsarbete omfattas av denna pensionsförsäkring som kan betalas ut efter eget val då pensionsåldern är flexibel, mellan 63 och 68 år.

I den offentliga sektorn kan man gå i pensionen ännu tidigare.

Det finns skilda pensionslagar för anställda inom den privata sektorn, företagare, lantbruksföretagare, sjömän och anställda inom den offentliga sektorn.

Så stor är äldres inkomst jämfört med yngres: 74 procent.

Storbritannien. Grundpensionen är låg och kompletteras med ett system med inkomstprövade socialförsäkringsförmåner. Från

detta system kan män få ersättning från 65 år, kvinnor 60 år.

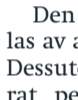

Dessutom täcker en statlig påfyllnadspension nästan alla arbetare. Vid sidan av finns ett privat tjänstepensionssystem samt individuellt sparande. Staten ser gärna att fler ökar sitt privata pensions-sparande och planerar att 2012 inrätta ett system med privat pensionskonton som ska omfatta alla som arbetar. Både arbetsgivare och anställda ska betala in en viss del av lönen. Staten bidrar med skattelättnader.

Storbritannien ska på sikt höja pensionsåldern från 65 år till 68.

Så stor är äldres inkomst jämfört med yngres: 72 procent.

Italien. Italien har, näst efter Japan, världens äldsta befolkning. Från 2008 höjdes pensionsålder från 57 år till 60, enligt en trappa (scalone). I det gamla systemet är pensionsåldern 65 år.

Den allmänna pensionen betalas av anställda och arbetsgivare. Dessutom finns ett nytt reformerat pensionssystem (TFR) som omfattar dem som arbetar. I kollektivavtal finns avsättningar för pensionsfonder. Staten försöker på olika sätt göra privata pensionsavsättningar attraktivare.

Pensionssystemet är en hård för ständiga konflikter. 1995 gjordes en bred överenskommelse om att utbetalningarna skulle anpassas efter medellivslängden. Men det genomfördes aldrig. Ett flertal internationella institutioner, som OECD, har påpekat att landet måste reformera sitt system för att klara den snabbt åldrande befolkningen.

Så stor är äldres inkomst jämfört med yngres: 87 procent.

Tyskland. Pensionen står på flera ben och bygger på anställning.

Pensionsåldern är 65 år, men det är möjligt att sluta jobba redan vid 63. Den ska höjas stegvis till 67 år, från 2012 till 2029.

I flera branscher finns uppgörelser i kollektivavtalet om pensionen. Sedan sju år tillbaka kan privatpersoner välja så kallad Riesterrete, en blandning mellan ett privat och statligt pensionssystem. En del av inkomsten avsätts till systemet och läggs till pengar.

De som skaffar barn eller är gifta belönas med rätt att dra av på skatten.

I det tyska pensionssystemet betalar den nuvarande generationen för de äldre. Många är eniga om att något måste göras, men att nå en överenskommelse som kan innebära försämringar av dagens pensioner är en känslig politisk fråga.

Så stor är äldres inkomst jämfört med yngres: 92 procent.

Erik Larsson

Källor: IOPS, EU, NAV, AMF

FOTNOT: Uppgifterna om äldres inkomst jämfört med yngres kommer från AMF. Den relativa medianinkomsten hos alla över 65 jämförs år med inkomsten hos landsmännen i arbetsför ålder. I Sverige är andelen 83 procent.

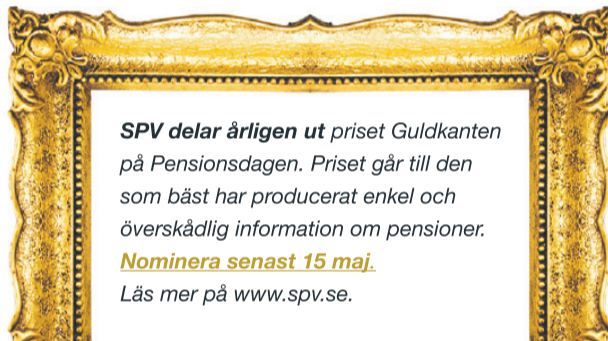
Kampen om platserna börjar nu!

–Utan stol är du ute ur leken.
Boka plats på Pensionsdagen idag.

Pensionsdagen

● 25 september 2009, **Clarion Hotel Stockholm**

SPV anordnar Pensionsdagen för dig som är intresserad av pensioner. Dagen erbjuder nyheter och intressanta föreläsningar inom pensionsområdet samt spännande möten med människor i branschen. För mer information och anmälan, se www.spv.se.

SPV delar årligen ut priset Guldkanten på Pensionsdagen. Priset går till den som bäst har producerat enkel och överskådlig information om pensioner.
Nominera senast 15 maj.
Läs mer på www.spv.se.

SPV

851 90 Sundsvall 060-18 74 00
www.spv.se

Swedbank
och Sparbankerna

Prisvärt Tryggt Färdigförhandlat

swedbank.se/medlemslan

Nya medlemslånet erbjuder dig låg ränta*, betalningsskydd och grupplivförsäkring. Du kan nu låna upp till 200.000 kr och återbetala på 12 år. Betalningsskyddet täcker dina räntekostnader upp till 2.000 kr i månaden, om du blir sjuk eller arbetslös. Lånet är resultatet av ett samarbete mellan banken och dina fackliga företrädare. Det ger alla medlemmar samma förmånliga villkor.

Läs mer och ansök på swedbank.se/medlemslan. Du kan också besöka något av våra kontor eller ringa 0771-60 65 00.

* Effektiv ränta 4,85% 2009-02-20.